

Silný:

Příloha číslo 2.

Situace dne 24. srpna:

Obsazení Slovenska německým a maďarským vojskem očekáváme během nejbližších dnů. Začátek okupace je pro nás hodinou H. Zahájení akce oznámíme.

Sdělte ihned:

Úkol slovenské armády. Zda má provést obranu na místě s těžištěm na středním Slovensku, či se probojovat k ruské armádě.

Prosíme ihned odpověď.

Žádáme pomoc:

- a) jednu parabrigádu vyložit na letišti Tři Duby u Zvolenu,
- b) jednu parabrigádu na letišti Mokrad (u Sv. Petra),
- c) ochranu stihacím letectvem,
- d) bombardování tratí:
Košice—Užhorod,
Lučenec—Levice,
Petržalka—Děvín,
Kúty—Vlára,
- e) bombardování nepřátelských kolon, hlavně Košice—Užhorod.

Příloha číslo 3.

Začátek okupace Slovenska předpokládám 27. srpna. Obsazení vykonají tři SS divize, a to jedna z jihu přes Košice a dvě ze západu.

Zápolí se postaví na odpor. Polní armáda se probije [k Rusům].

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/5/1 a 9/6/1. Originál. Strojopisný priepis.

161

1944, august 28. Slovensko. — Situačná zpráva z 24.—26. augusta, zaslaná rádiotelegraficky čs. ministrovi NO gen. S. Ingrovi do Londýna.

Silný:

VI — 082866/44

Situace 24. srpna:

Čatloš a Talský, Gama a Talský porady.

v příloze 2 až po „Zahájení akce oznámíme“ je doložen v svázku odpisov, odpisov depeší Slovensko—Londýn ako dve zprávy z 24. 8. 1944 (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada, „Vít“ — čiže odosielané prostredníctvom Zdeny—Krátkeho) a v rovnakom znení ako záznamy dešifrovaných došlých depeší VI 082462/44 a VI 082463/44 (tamtiež, Ch 37-91-29/163 a 164).

Druhá časť textu prílohy 2 od „Sdělte ihned“ je doložená v dvoch zpráвах z 25. 8. 1944 vo svázku odpisov depeší Slovensko—Londýn, rovnako v českom znení s podpisom „Gama—Zdena“ (tamtiež, PMR-L, sign. Slov. nár. rada, „Vít“).

Text prílohy 3 znie v odpise zprávy zo Slovenska datovanej 25. 8. 1944 takto: „Gen. Ingr: Začiatok okupácie Slovenska predpokladám na 27. t. m. Obsadenie vykonajú tri SS divízie. Jedna z juhu z Košíc a dve od západu. Zápolie sa postaví na odpor, poľná armáda sa prebije k Rusom. Ley.“ (Tamtiež, PMR-L, sign. Slov. nár. rada, „Oto“.)

Text prílohy 1 a 2 oznámil Ingr Píkovi depešou z 26. 8. 1944, do ktorej zahrnul aj svoju odpoveď (text dokumentu čís. 162). V závere Ingr Píkovi prikázal: „Informujte neprodleně sovětské velitelství a sdělte mi obratem jeho názor i způsob možného zásahu sovětských vojsk.“ (Tamtiež, E 22-12-14/81-82. Záznam dešifrovanej došlej depeše, čís. 837-847/26, poř. čís. 6468/1, došlo 26. 8. 1944 o 11 hod. Strojopis, originál.) — Píka splnil príkaz odoslaním listu z 27. 8. 1944 — viď dokument čís. 158.

¹ Rádiogram nie je podpísaný, ani označený šifrou odosielateľa. Podľa obsahu a tiež z toho, že je adresovaný Silnému (používaný pseudonym Ingra) je zrejme, že situačnú zprávu odoslal kpt. Krátký — Zdena.

Železniční doprava úplně omezena.

Spojení Pavel²—Flora prozrazeno. Pavel zatčen. Flora stíhána gestapem.

Situace 25. srpna 1944 ve 02.00 hod.

Čatloš nařizuje vojenskou pohotovost, vydává rozkaz pro obranu proti okupaci německými a maďarskými jednotkami.

Jednání Tiso—Ludin.³ Ludin tvrdí, že nehrozí nebezpečí okupace. Němci žádají odeslání slovenských kontingentů na francouzskou frontu.

Štáb gestapa z Prahy přijel do Bratislavy.

Stanné soudy nechťejí soudit partyzány.

Most u Horní Štubně vyhozen. Němci v Kremnici napadeni partyzány.

Mnoho utečenců z Maďarska.

V prostoru Košice budují se opevnění za pomoci organisace Todt a civilního obyvatelstva.

Situace dne 26. srpna:

Vláda se usnesla na redukcii státního aparátu a celého hospodářského života za účelem dosažení maxima branné pohotovosti národa. Ďurčanský a Čulen narukovali jako velitelé rot.⁴ Vládní výzva k občanům, aby vynaložili vše pro zvýšení vojenského potenciálu.

Vojáci vydávají zbraně ze skladů civilním skupinám na západním Slovensku.

Hospodářský život je nálety zcela ochromen, hlavně doprava a pošta.

S Čatlošem mám nepřímý styk. Snažím se, aby v hodinu H předal ihned moc Gamě.

VI 082867/44⁵

Po jedné SS divizi v Gänserndorf a Hodoníně. Jedna SS divize v Čaklově.

Západní břeh Moravy u Brodské opevňován (vyhloubení zákopů).

Ze Seredu odvážíme 300 francouzských uprchlíků z Maďarska do Martina s partyzány.

Nadšení nad kapitulací Rumunska.

Zahájena letáková akce: Slováci do boje proti Němcům.

Rychlík z Budapešti již po dva [dne] nedojel.

Rychlík z Prahy — všichni Češi a Slováci jedoucí na Slovensko vysazeni v Lanžhotě.

SÚA Praha. Ch 37-91-29/170—172. Záznam dešifrovaných došlých depeší. Strojopisný priepis.

² Nepodarilo sa nám zistiť, kto sa skrýval pod pseudonymom Pavel.

³ Viď dokument čís. 159 z 27. 8. 1944.

⁴ Po 20. auguste 1944 povolalo ľudácke MNO do činnei vojenskej služby tiež celý rad poslancov Slovenského snemu (SSÚA Bratislava, SSR, preds. 1944, 771/44, prípis MNO z 21. 8. 1944).

⁵ Text obidvoch rádiogramov poznáme tiež v podobe odpisov troch zpráv z Slovenska datovaných 28. 8. 1944 (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. „Vít“), ktoré sa odlišujú od znenia, ktoré uverejňujeme, telegrafickým štýlom a poradím niektorých odsekov. Veta o dvoch divíziách SS znie tu takto: „Gänserndorf—Hodonín—příchod dvou SS divízi (sú první v Čankově).“ Prvá časť rádiogramu VI 082867/44 až po „do boje proti Němcům“ je zahrnutá do situačnej zprávy z 24. 8. a posledné dve vety (rychlík z Budapešti a rychlík z Prahy) do situačnej zprávy z 26. 8. (pred vetu o vydávaní zbraní zo skladov). Posledné dve vety rádiogramu VI 082866/44 (ochromenie hospodárskeho života a styk s Čatlošom) v uvedených odpisoch zpráv zo Slovenska chýbajú.